

СЯЛЯНСКАЯ

НИВА

Няхай жыве Беларускі Народ!

Адрэс Рэдакцыі і Адміністрацыі:
ВІЛЬНЯ, ЗАВАЛЬНАЯ 6. (Wilno, Zawalna 6.)
Рэдакцыя адчынена штодня ад 9 да 3 га-
дзін апрача свята.
Рэдактар прыймае ад 12 да 2 гадз.

Зямля Сялянству без выкупу!

Падпіска:

на адзін месяц — 1 зал., на 3 месяцы — 2 зал.,
на 6 месяцаў 4 зал., на год — 8 зал.
Для заграшчых удвая даражэй.
Аплата надрукаванага залежыць ад рэдакцыі
ВЫХОДЗЕ ў СЕРАДУ і СУБОТУ.

ОРГАН БЕЛАРУСКАГА СЯЛЯНСКАГА САЮЗУ.

Перамога нацыянальнай ідэалёгіі.

Дзень 19-га верасьня с. г. у беларускім адраджэнскім руху можа быць уважаны за дзень, у якім выявілася перамога нацыянальнай ідэалёгіі, бо ў гэты дзень пасол Юры Сабалеўскі пакінуў партыю „Беларускую Работніцка-Сялянскую Грамаду“ і ўступіў у Беларускі Пасольскі Клюб. Апрача таго, паслы Шапель і Шакун, якія былі перш у „Вызваленні“, пасля ў „Незалежнай Партыі Хлопскай“ (саюзніца „Грамады“), далей утварылі „Радыкальную Сялянскую Партыю Беларускіх Зямель“, цяпер пераканаліся, што толькі Беларускі Пасольскі Клюб зьяўляецца запраўдным змагаром за лепшую долю Беларускага Народу і затым таксама пакінулі гэтую партыю і надалі заяву аб прыняцці іх у сябры Беларускага Пасольскага Клубу.

Гэтыя два факты ў гісторыі беларускага адраджэнскага руху могуць быць уважаны за важныя падзеі, якія сведчаць аб перамоце нацыянальнай ідэалёгіі.

Усе тыя, якія, дзякуючы тым ці іншым прычынам, ня былі на запраўдным адраджэнскім шляху пераканаліся, што толькі шляхам Беларускага Пасольскага Клубу зьяўляецца шляхам адраджэння Буларускага народу.

І запраўды, праз увесь час існавання клубу, як цэласці, яго праца ішла праўдзівай дарогаю. Беларускія паслы ў Сойме цвёрда стаялі на нацыянальным грунце і адначасна імкнуліся да правядзення ў жыццё, якнайдалей ідучых рэформаў сацыяльных, у духу працоўных гушчаў.

Хто толькі чытаў прамовы нашых змагароў у Сойме, той праканаўся, што толькі шчырыя сыны беларускага сялянства і адважныя барацьбіты могуць з трыбуны соймавай так востра выступаць проці рожных праектаў і законаў, выдаваных на некарысьць працоўных масаў.

Нашыя паслы ў Сойме мусілі вясці дваякае змаганьне: змаганьне з праектамі законаў некарысных для Беларускага Народу і змаганьне за правядзенне рожных рэформаў на карысьць беларускага сялянства і работніцкае клясы. Гэтае змаганьне было так цяжкае, што нельга сабе прыдумаць цяжэйшага, бо ўсе польскія партыі, а на т і камуністычная польская партыя ў Сойме, варожа адносяцца да беларускага нацыянальна-сацыяльнага руху. Усе польскія партыі, ад правых да левых, падтрымліваюць асадніцтва на беларускіх землях, падтрымліваюць палітыку паліянацыі нашых зямель, падтрымліваюць і прыкрываюць усялякія несправядлівасці і здзекі над беларускім рухам з боку адміністрацыі, што Беларусь зьяўляецца грамадзянамі трэцярадзіннымі, г. зн. няпоўнапраўнымі.

Адлажэнне сесіі Сойму.

Паседжаньне Сойму дня 20-га верасьня распачалася а гадз. 3.15 м. па паўдні. На ўрадавых лавах заселі Віцэ-Старшыня Рады Міністраў Бартэль, міністар ўнутранных спраў Складкоўскі, Міністар Рэформ Рольных Станевіч, і Міністар пошты і тэлеграфу Медзінскі.

Адчыняючы паседжаньне марш. Ратай паведаміў, што пасол Попель адказаўся ад пасольскага мандату, і што суд жадае выдачы пасла Дабію.

Перад парадкам дня зажадаў голасу віцэ-старшыня Рады міністраў Бартэль, які адчытаў распараджэння п. Прэзыдэнта Рэчыспалітай гэтага жместу:

„На аснове арт. 25 Канстытуцыі адкладаю ад дня 20 верасьня 1927 г. надзвычайную сесію Сойму на 30 дзён. Варшава, 20 верасьня 1927 г. Прэзыдэнт Рэчыспалітай (—) І. Масціцкі. Старшыня Рады міністраў (—) Я. Пілсудскі.“

Адлажэнне сесіі Сэнату.

Яшчэ перад адчыненнем скліканай на 22-га верасьня сесіі Сэнату наступіла яе адлажэнне. Дня 21-га быў скліканы канвэнт сэн'эраў Сэнату. У часе паседжанья канвэнту у будынак Сэнату прыбыў асабісты сакрэтэр міністра Бартэля і даручыў сакрэтэру маршалка Сэнату ліст аб адлажэнні сесіі Сэнату.

Ліст гэты наступнага жместу:
„Да п. Маршалка Сэнату. На аснове арт. 37 канстытуцыі адкладаю надзвычайную сесію Сэнату на 30 дзён. Варшава, дня 20 верасьня 1927 г.“

Беларускі Пасольскі Клуб ужо даўно зразумеў гэтыя варожыя адносіны польскіх партыяў да нас і затым пайшоў асобнай сваёй дарогай у працы Сойму, будучы ў апазыцыі да ўраду і да ўрадавых праектаў законаў.

На першы пагляд можа здавацца, што такая тактыка клубу ня прыносе нічога рэальнага для беларускага сялянства, якое чакае зямлі, зьмяншэння падаткаў і інш., аднак практыка выказала, што якраз, выбраны Беларускім Пасольскім Клубам, шлях зьяўляецца найлепшым у тых абставінах, у якіх Заходняя Беларусь апынулася пасля рыскага трактату. Трэба ведаць, што нідзе, у ніводнай з частак падзеленай Беларусі, так шчыра не разьвіваецца беларускі адраджэнскі рух, як у Заходняй Беларусі, дзе Беларускае сьведамасць сярод масаў сялянства пашырана больш чымся ў Савецкай Беларусі.

Гэта можна тлумачыць толькі абставінамі нашага гаротнага жыцця і якраз працай, энэргіяй і адвагай Беларускага Пасольскага Клубу. Наша бацькаўшчына Беларусь павінна быць удзячна першаму Беларускаму Пасольскаму Клубу, які ў сваёй цэласці споўніў сумленна свой абавязак перад Беларускім Народам.

Шчырая, ідэйная і адважная праца Клубу і яго тактыка перамагла рожныя хваробы на маладым беларускім целе. Па-

па адчытанні гэтага распараджэння на пасольскіх лавах запанавала агульная констэрнацыя.

Прынімаючы пад увагу распараджэнне п. Прэзыдэнта Рэчыспалітай, Маршалак Ратай а гадз. 15, м. 19 зачыніў паседжаньне Сойму; такім чынам паседжаньне трывала усяго чатыры мінуцы.

Паслы ні спадзеваліся гэтакага кроку ўраду і ня ведалі што пачаць.

З пачатку на салі панавала цішыня, пасля пачалі разлягацца антыўрадавыя крыкі. Праз нейкі час некалькі клубоў зрабілі нарады. Клуб Zw. Lud. Nar. вынес рэзалюцыю, якой сцвердзіў, што адкладаньня сесіі надзвычайнай ні згаджаецца з духам канстытуцыі і дзеля гэтага будзе змушаны завастрыць сваю апазыцыю да ўраду. P. S. L. Piast і N. P. R. таксама прыхінуліся да гэтай тактыкі.

1927 г. (—) Прэзыдэнт Рэчыспалітай І. Масціцкі; Старшыня Рады Міністраў (—) Я. Пілсудскі“.

Гэтае распараджэнне, выклікала здзіўленьне ў сэнатараў. У сувязі з гэтым канвэнт сэн'эраў Сэнату аднагалосна ўпаўнамочыў маршалка Сэнату да злажэння Прэзыдэнту адпаведнага высьвешчэння. Маршалак Сэнату вечарам 21-га верасьня апрацаваў тэкст адпаведнага пісьма і выслаў яго Прэзыдэнту.

вялічэнне ліку сяброў Клубу, якое цяпер наступіла, сведчыць аб здаровасці і праўдзівасці выбранага клубам шляху ў барацьбе за здзейсьненне нацыянальных і сацыяльных ідэалаў Беларускага Народу, пераважна сярмяжнага сялянства. У пабольшаным цяпер складзе, Клуб павінен яшчэ з большай энэргіяй і большымі рэзультатамі вясці далей працу пад высока трыманым бел-чырвона-белым сьцягам. Гэты сьцяг ужо пачаў перамагаць у барацьбе з нашымі ворагамі, а гэта павінна быць доказам, што ён будзе і далей перамагаць у барацьбе з тымі, якія бяруцца за беларускія справы ў чужых рукавіцах.

Наш сьцяг ёсьць сьцягам народным, а хто ідзе з народам, той пераможа ўсё.

Дык няхай жыве наш сьцяг, наша нацыянальная перамога, наша сацыяльнае вызваленне!

А. Незалежнік.

У сувязі з рэарганізацыяй Беларускага Народнага Тэатру патрэбны жаночыя сілы.

Кандыдаткі павінны мець здольнасць да сцэны, добры голас для пяньня ў хоры, а таксама іншыя варункі прыгожыя.

9—5, Зварачвацца на адрэс: Вільня, Завальная Беларускі Інстытут Гасп. і Культуры.

Заява паслоў Шапель і Шакуна.

Паслы Ул. Шакун і А. Шапель перад спыненнем соймавай сесіі падалі ў Беларускае Пасольскі Клуб заяву наступнага зместу:

У Беларускае Пасольскі Клуб.

З а я в а.

Будучы выбранымі ў 1922 годзе ў Польскі Сойм галасамі беларускага сялянства са спіску польскае партыі „Вызваленне“, спадзяваліся мы найсьці там шчырыя адносіны да беларускага руху і абароны правоў нашага беларускага сялянства. Але пасля 2 гадоў, пераканаўшыся, што ў „Вызваленні“ няма шчырае абароны правоў, ды інтарэсаў Беларускага Народу, — мусілі выступіць з гэнае партыі.

Далей увайшлі мы ў новаарганізаваную „Незалежную Партыю Хлопскую“, думаючы, што пад яе сьцягам можна будзе вясці барацьбу за правы і інтарэсы беларускага сялянства. Аднак пераканаліся мы, што тактыка і кірунак працы, распачатай паводырамі партыі Н. П. Х., былі шкоднымі для беларускага сялянства; спаткаліся мы там з агіднай правакацыяй, якая загняздзілася сярод партыі.

Бачачы, што нам, Беларусам, няма месца ў радых Н. П. Х., пакінулі мы гэную партыю і ўтварылі „Радыкальную Сялянскую Партыю Беларускае Зямель“.

Дык вось, прыйшлі мы да пераканання, што ў сучасны цяжкі для Беларускага Народу момант, ёсьць канечным не разьбіць, не падзел на дробныя партыі, а аб'яднаць усіх шчырай думкі беларускіх народных сіл і дзеля гэтага мы, як сыны Беларускага Народу, паставілі ўступіць у Беларускае Пасольскі Клуб, які праз увесь час стойка бараніць правоў Беларускага Народу і высака трымаў Беларускае сяг у Сойме, ня глядзячы на тое, што яго праца ішла і ідзе ў нязвычайна цяжкіх абставінах, ня глядзячы на тое, што некаторых сяброў яго спаткаў цяжкі лёс за кратамі турмаў польскіх.

Уладзімер Шакун

А. Шапель

Паслы Сойму.

20.IX. 1927 г.

З жыцьця Польшчы.

Сьледства ў справе забойства Трайковіча.

У сувязі з забойствам у савецкім пасольстве ў Варшаве Трайковіча, сьледавацель Вітунскі выслухаў, як сьведкаў працаўнікоў пасольства Гусева і Шлецэра. Савецкае пасольства ў Варшаве паведаміла Міністэрства Зам. Спраў, што хоць яно ўважае прычынова што працаўнік чужога пасольства не падпадае кампэтэнцыі польскіх судоў, аднак у гэтым выпадку ня толькі згадзілася на сьледства, але з свайго боку зьявілася ў Міністэрства Загр. Спраў, хочачы гэтым даць доказ, што ўраду С. С. Р. Р. залежыць на поўным высьвешчэнні справы.

Страшная катастрофа ў Торуню

Торунь 21. 9. П. А. Т. Учора ў палудні на прадмесці Торуня з вышыні 400 мэтраў бразнуў на зямлю самалёт, якім кіраваў паручнік Зыгмунд Духоўскі. Самалёт зусім разьбіўся, а пар. Духоўскі забіўся на сьмерць.

Новы пасол савецкі ў Варшаве

У хуткім часе мае прыехаць у Варшаву новы пасол савецкі гр. Богамолаў, якога прыняць польскі ўрад ужо згадзіўся.

Гр. Богамолаў зьяўляецца прафэсійнальным савецкім дыплэматам. Дагэтуль ён працаваў: перш у камісар'яце заграічных спраў, пасля быў сэкратаром савецкага пасольства ў Вене, апошні час быў сэкратаром пасольства савецкага ў Англіі.

Што дзеецца ў сьвеце?

Вынікі выбараў у Ірляндзіі.

Дублін 20.IX. У выбарах да Парлямэнту вольнай Ірляндзіі, ўрадовыя групы дагэтуль атрымалі 75 мандатаў, а групы апазыцыйныя 71. Хоць яшчэ ніяк не вядома якія вынікі галасавання дадуць шэсьць апошніх мандатаў, аднак-жа з вышэйшага можна мяркаваць, што групы урадовыя ня будуць мець вялікай большасьці.

Францыя ставіць Саветам рашучыя варункі.

Парыж 21.IX. П. А. Т. Як піша „La Matin“ амбасадар францускі ў Маскве — Гэрбэнтэ паведаміў Чырэйна, што Францыя можа пачаць з Саветамі перагаворы ў справе пакту аб ненападанні пад варункам, што перад гэтым Саветы адзавуць свайго амбасадара Ракоўскага; што ўрад ні парушыць дагавору ад дня 20.X. 1924 г. і ня будзе ўмешвацца ў унутраныя справы і ўрэшце, што выступіць з акачальнымі прапановамі ў справе ўрэгулявання расейскіх даўгоў.

Новы выбух пякельнай машыны ў Сэрбіі.

Белград 21.IX. П. А. Т. Не далёка ад Klisura на лініі Guveguel — Skople сьвёня, а гадз.

1 мін. 45 у начы, падчас праходу кур'ерскага цягніка ўзарвалася пякельная машына. Паравоз зваліўся з насыпу, аднак машыністу ўдалося цягнік затрымаць, так што ахвяр у людзях ня было і матэрыяльнае страты невялікія.

Гэты замах прысьвятаць Македонскаму рэвалюцыйнаму Камітэту.

Грэцыя пад знакам замаху.

Будапэшт 21.IX. П. А. Т. Як даносяць газэты з Атэн — сьвёня рада Міністраў на надзвычайным паседжанні абгаварывала справу новага замаху на цяперашні ўрад.

Замаху хацелі даканаць староннікі Пангалёса, аднак паліцыя ў час перашкодыла.

У камісіі разаружэньня.

Жэнэва 21.IX. П. А. Т. Камісія Лігі Народаў у справе разаружэньня прыняла сьвёня вечарам разалюцню, якая абнімае і ўзгадняе прапановы Паўль Бонксура, гр. Бэрысторфа і Лёудона. Рэзалюцыя гэта жадае вядзеньня далей падгатаваўчай працы Камітэту міжнароднай Конфэрэнцыі ў справе разаружэньня.

Тэлеграма Вільгельма II-га да Гіндэнбурга.

Як даносяць бэрлінскія газэты, быўшы імператар Вільгельм II-гі, у дзень пасьвячэньня памятнага Таннэнбэрскага, надалаў да прэзыдэнта Гіндэнбурга тэлеграму, у якой піша, што духам ён ёсьць з тымі, якія прычыніліся да вялікай перамогі пад Таннэнбэргам. Быўшы імператар надкрэсьліў, што бой пад Таннэнбэргам, якім кіраваў марш. Гіндэнбург і ген. Людэндорф, паказаў усяму сьвету да чаго ёсьць здольна сіла нямецкая, якой камандуе сьвядомае мэты кіраўніцтва. На заканчэньне тэлеграмы б. імператар піша: „Няхай дух Таннэнбэрскага багатыроў пранікне і пагодзіць наш разарваны нягодаю народ. Тады узноў даканае ён цудаў і ня будзе дарэмнай сьмерць тых, якім сьвёня пасьвячае памятник. Тады з Божай дапамогаю ўзноў паднімемся!“

Як падаюць газэты, прэзыдэнт Гіндэнбург адказаў на гэтую тэлеграму прыватным пісьмом, зьмест якога не агалошана.

Замах на склады ваенных прыладаў у Коўні.

У суботу дня 17 г. м. на склады аружжа, якія знаходзіцца на прадмесці Шанцы, быў дакананы замах. Як ходзіць чуткі, замахоўцы хацелі ўзарваць гэтыя склады, аднак-жа ім гэта ня ўдалося.

Пасьля страляніны між патролямі і замахоўцамі, некалькі замахоўцаў арыштавана.

Адначасна абвешчаны ў Коўні сьпісак 14 жыхароў места, высланых у канцэтрацыйны абор у Ворнях. Апрача гэтага выслалі з Коўны вучыцеля гімнастыкі польскай гімназіі Лютыка і студэнта Крыгера. У Паневежу арыштаваны вядомы дзвеч літоўскі д-р Дамашэвіч.

Перасьледаваньне Масонаў у Італіі.

Італьянскі фашыстоўскі ўрад пачаў перасьледаваць масонаў. У Лівэрне арыштавана 6 галоўных кіраўнікоў масонскіх лёжаў. Пры рэ-

Беларускае Інстытут Гаспадаркі і Культуры абвешчае

КОНКУРС на прыгожы значок Інстытуту.

Значок павінен выражаць мэты Інстытуту і між іншымі адзнакамі і павінен заключаць колас ішаніцы з дубоваю галінкаю. Вялічыня значка павінна быць ад 1 1/2 да 2 кв. дэцымэтраў.

За прынятыя найлепшыя значкі Інстытут устанавіў 2 нагроды ў суме: 50 злотых і 30 зл.

Практычныя значкоў (рысункі) можна прысылаць да 1-га лістапада с. г. на адрэс: Вільня, Завальная 6—5 Беларускае Інстытут Гаспадаркі і Культуры.

КЯУБ КОЛАС.

Сымон Музыка.

Поэма.

(Працяг).

І хлопчынка ня стрымаўся:
— Не, дзед, будзеш рагатаць...
Я даўно, дзядок, зьбіраўся
Дзеду нештачка сказаць,
Ды ніяк не прыбяруся,
Не асьмелюся ніяк —
Сьмеху дзедава баюся!
— Эх, Сымон! ото дзіва!
Праўда: молада-зьялёна!...
Ах, каб ты здаровы рос! —
Да сябе ўзяў дзед Сымона,
За плячук яго патрос.
— Ну раскажы! кажы сьмела,
Мой музыка малады:
Што ў цябе там зноў насьпела?
Можа песьня для дуды?
— Вось што ўперад я спытаю:
Дзед! ці чуе зямля боль,
Як па ёй саха крывая
Робіць боразны і роль?
Як зямельку конік топца,
Ці баліць ёй? ці чутно?
— Мудра ты пытаеш хлопца,
— Проста слухаць мне дзіўно!
Не, ня чуе, бо ня жыва:
Хіба можа чуць пясок?
Заўсягды зямля маўкліва:
Як ні бі яе — маўчок! —
Змоўк Сымонка і прыгнуўся,
Цень задумы на ім лёг;
Ён у думках зноў замкнуўся
Ды скуб траўку каля ног.
— Не, дзядок: а мне здаецца,
Што яна такі жыва,
Бо адкуль усё бярэцца;

3)

Краскі, дзерава, трава?
Усё з зямелькі дзедка мілы!
Хто-ж іх корміць, дарагі?
Хто дае ім моцы, сілы?
Як, з чаго растуць лугі?
І чаго зямля так сумна
Познай восеню, зімой?
І чаму прыветна, шумна
І так весела вясной?
Бо яна, відаць, штось знае,
Бо яна жыве дзядок.
Усё жыве і душу мае:
Краска, дрэва і жучок...
— Хто-ж яго, Сымонка знае,
І ня нам судзіць аб тым:
Гэта справа патайна,
Ня мне розумам дурным
Гэты белы сьвет тлумачыць,
Бо хто-ж я? сьляпы мужык!
Мо' твой розум далей бачыць,
Мо' ты ў праўду глыбей ўнік,
А стары ўжо, бач, дурнее,
Як за семдзесят залез.
— Ты зірні, дзед, унь чарнее, —
Паказаў хлопчук на лес, —
Пара хвоек так прыгожа, —
Ты прыгледзься добра к ім...
Ці ня праўда, як ня схожа
Адно дзерава з другім?
Тая хвоя, што пры полі,
Бач, стаіць, як важны пан,
Разгарнуўшы на прывольлі
Свае лапы, бы каптан;
А другая небарака,
Пахілілася наніз,
Стан пагнуўся, як кульбака,
І верх жудасна абвіс.
А чаму? У іх дзэве долі —
Лёс няроўнага жыцьця...
— Ну, Сымон: ня чуў ніколі,
Каб тваіх гадкоў дзіця

Ды так мудра разважала,
Толькі ведаеш, браток:
Мне здаецца ўсё, што мала
Пажывеш ты, галубок,
Бо ня любяць сьвет і людзі,
Каб іх тайнасьці пазнаць
Каб заглянуць у іх грудзі
І зьняць тайнасьці пячаць...
Ну, а што-ж ты мне, старому,
Думаў, хлопчыку, сказаць?
— Тое дзедку, што нікому, —
Табе толькі можна знаць.
— Дзякуй, хлопца за ўвагу,
Надта рады, мой каток?
Сядзь бліжэй, а я прылягу,
Бо штось ные трохі бок...
Эх-хэ, брат! адсьпявана
Мая песьня, ды пара —
Усё нутро ўжо пансавана,
Чуць трымаецца кара. —
Застагнаў дзед, кладучыся,
Лёг, пчяку рукою падпёр.
— Сьмерць падходзіць, крадучыся,
Як да стада воўк з-за гор...
Ты, Сымон, баішся сьмерці?
— Не!.. сапраўды гавару:
Я-б хацеў скарэй памерці: —
Дзед памрэш і я памру.
— Жыць табе, мой хлопца, трэба:
Ты малы яшчэ, дзіця;
Расквітнее твая глеба,
Прыдзе час твайго жыцьця...
Уміраць хоча! старэчы!...
Сьмейся з гэтай гамані!.. —
Ды ў той момант дзесь далеча
Ціха бомкнулі званы,
І між імі звон пабіты.
Той надтрэснуты, стары;
Зыкі смуткам апавіты,
Млеюць жаласна ў бары,
— Вось цікава: аб тым звоне

Я й хацеў апавядаць.
— Ну кажы, кажы, Сымоне,
Бо цікава гэта знаць.

ПЕСНЯ АБ ЗВАНОХ.

Гудам-звонам срэбна-медным
Звоняць званы на званіцы.
Звоняць званы ў час дзяніцы,
Надвечэр'ем ясна-бледным,
Звоняць званы галасныя.
Іх віталі сонца косы,
Агнявыя пасмы-стрэлы;
Нёсься звон іх у сьвет белы,
Плыў іх гоман пад нябёсы
У пустэлі патайныя.
Срэбралітаю расою
Іх віталі краскі, травы,
Промень ясны і ласкавы
У тэй росцы зьяў красою
І высёлкам ткаў кароны.
Так званілі тыя званы.
Між званамі на званіцы
Быў адзін звон нязвычайны,
Меў ён голас рознастайны,
Чараў дзіўныя крыніцы
І размовы нейкай тайны.
І быў сэрцам ён чужым.
Срэбраструнны, златагукі,
Успрымаў ён радасьць, мукі,
То маркотны, то шчаслівы,
Як пакажа час разлукі,
Як павене міг спатканьня.
І ніколі не маўчала!
Струны-гуды звона тога:
Неба шыр, зямлі разлога,
Залатыя сонца далі
На яго адбітак квалі
Чары дзіўнага сьпяваньня.
Аклікаўся ён і громам
Неба плыні віхрабежнай,

візі знойдзена шмат тайных дакумантаў, якія сьведчаць аб шырокай дзейнасці масонскай арганізацыі ў Італіі.

Землетрасенне ў Крыме трывае далей.

Уначы 17 верасня ад землетрасення ў м. Алушка разбурана 150 дамоў. Між Севастопалем і Лукулай заўважана слуп дыму. Гэта—падземны газы, што выйшлі на верх праз шчэліну ў яамлі, ваторая ўзнікла ад землетрасення.

Савецкі пасол Ракоўскі—шпіёнам.

Газета „Kurjer Wileński“ піша, што „Liberte“ абвешчае сэнсацыйны дакумант, што цяперашні савецкі пасол у Парыжы Ракоўскі, падчас рэвалюцыі быў на шпікаўскай службе ў Нямеччыне. Дакуманты, апублікаваныя ў „Liberte“ ўзяты з архіваў Злучаных Штатаў Амерыкі.

Працэс 5-ці манархістаў у Ленінградзе.

У працэсе проці пяці манархістаў, абвінавачаных у шпіёнстве і падгатоўцы тэрорных выступленняў. Абвінавачаныя прызналіся да віны. У падрабязнасці прызналіся, што ўтрымлівалі сталы кантакт з заграічнай дэфэнзавою і дастаўлялі ей патрэбныя інфармацыі. Дапросы абвінавачаных вядуцца далей.

Супольная праца штабаў Бельгіі і Францыі.

Берлінскія газеты „Taegliche Rundschau“ і „Germania“ ў вестках з Парыжа пішуць, што між бельгійскім і французскім ваеннымі штабамі дайшло да паразумення ў справе выдавання аднолькавых распараджэнняў вайсковых на граніцы французска-бельгійска-нямецкай.

Злучэнне ўрадаў у Ганкоў і Нанкіне.

Як даносіць агенства Рэйтэра, канфэрэнцыя паміж прадстаўнікамі 2-х урадаў палуднёвага Кітаю—закончылася злучэннем ганкоўскага і нанкінскага ўрадаў. Аб паўстанні супольнага ўрада вестак яшчэ няма.

Змаганне з гандлем кабетамі.

На паседжанні прадстаўнікоў Лігі Народаў зацверджана справаздача аб змаганні з гандлем опіюмам і іншымі наркотынамі; пасля гэтага распачалася дыскусія над справаздачай аб змаганні з гандлем кабетамі.

Пасля дыскусіі аднагалосна пастаноўлена выдаць якайвастрэйшыя распараджэнні проці сугенераў, апрача гэтага—пастанавілі прасіць камітэт апекі над кабетамі і дзяцямі аб высяненні магчымасці закрыцця публічных дамоў. У далейшым цягу паседжання разглядаліся наступныя справы: апекі над дзяцямі, дзейнасці службы здароўя Лігі Народаў, а так-жа прынята (хоць з пэўнай засьцярогай) прапазыцыя італьянскага ўрада ў справе стварэння міжнароднага інстытуту педагагічнага фільму.

Дык кожны, хто ўмее чытаць, спяшай-яс выпісаць сваю газету „Сялянскую Ніву“.

НАВІНЫ.

Паседжанне ў Інстытуце. У аўторак 27 верасня, а 6 гадзіне ў вечары ў памешканні Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры адбудзецца паседжанне ў справе прыняцця, апрацаванага Цэнтральным Урадам Інстытуту, статуту Земляробска-Прамысловага Банку.

Лекцыі ў Гуртках Інстытуту. Апрача лекцыяў у Парослях і ў Рупчанах, Бельскага пав., інструктарам Б. І. Г. і К. прагматычны лекцыі ў Нарэўцы Бельскага пав., Дабучыні і Бакунах Пружанскага пав.

Як да нас пішуць, збіралася многа слухачоў, якія часта ня глядзечы на роўніцу палітычных перакананняў, — выўлялі вялікае зацікаўленне і ахвоту да супольнай працы, як над пашырэннем духовай культуры, так і над падняццем гаспадаркі на належную вышыню.

Праявы гэтай ахвоты сярод нашага селянства вельмі нас цешыць, бо і запраўды ўжо найвялікшая пара страхануць, з сябе гэту насьўнасьць да ўсяго таго, што можа і павінна нас унезалежніць, як з пункту гледжання эканамічнага, так і духовай культуры.

Ужо даўно пара і нашаму селяніну шырэй глянуць на сьвет, пара ўзяцца, ды ўзяцца шчыра і рашуча за працу над палепшаннем свайго-ж жыцця. Няхай нам служуць прыкладам земляробы Італіі, Англіі, Даніі, Нямеччыны і іншых народаў, якія ўжо, можна сказаць, адбаравіліся ад цемнаты праз школы, як агульна ўзгадаваўчыя, так і спецыяльныя, а гэтак сама ад галіты і беднаты — праз шчырую супольную працу, праз коопэрацыю.

Не гаворучы ўжо далёка, зьвернем сваю ўвагу на Чэхаў, якія не так даўно былі шмат бяднейшымі ад нас, а цяпер — як-жа нас аперадзілі... а што-ж больш, як не запраўдна ахвота працаваць над сабой, над сваёй гаспадаркай, ўрэшце, — ахвота да працы грамадзкай — ратавала іх прынамсі ад вечнай нядолі, калі не аканчальнага ўпадку.

Няхай-жа сярод нашага селянства — расьце гэтая ахвота да культурна гаспадарчай працы; кожны селянін павінен добра памятаць што ніхто нам ні паможа, калі мы самі ня будзем старацца выбіцца на лепшую жыццёвую дарогу.

Сваяўство. Паміж супрацоўнікамі польскай газеты „Kurjer Wileński“ а Луцкевічам і Янучком Станкеўчыкам існуе нейкае патаёмнае сваяўство. Дзеля гэтага сваяўства „Kur. Wil.“ вельмі прыхільна аднёсься да спадарова-Луцкевічскага авантуры, называючы яе ідэёвай акцыяй. Пасля выхату аднадзёўкі „Народ“ „Kur. Wil.“ напісаў спадару пахвальны ліст. Праз нейкі час „Kur. Wil.“ пабачыў, што спадар апрача авантуры ды „мардабойства і капаньня пагамі“ нічога людзкага не зрабіў і затым у двух нумарах наступных скрытыкаваў спадара. Непадабалася гэта Луцкевічу і затым закуліснай дарогай і праз „Нашу Праўду“ Луцкевіч зрабіў выгавар супрацоўнікам „Kur. Wil.“, якія, ў дзіўны

спосаб, пакумаваліся з Луцкевічам. Пасля гэтага выгавару „Kur. Wil.“ пачаў ізноў біць адбой, пішучы ў апошнім сваім нумары ізноў пахвалу спадару Станкеўчыку з прычыны Луцкевічэўскага зьезду, які адбыўся 18-га верасня.

Такім чынам „Наша Праўда“ і „Kurjer Wileński“ аднолькава хваляць спадара за яго авантуру. Трэба ведаць, што „Kur. Wil.“ стаіць блізка да цяперашняга польскага ўрада, а „Наша Праўда“ быццам зьяўляецца яго ворагам. Але незалежна ад іх вонкавых абліччаў між імі існуе патаёмнае сваяўство аб якім трэба было-б ведаць прахільнікам „Наша-Праўдаўскага“ кірунку.

Да Луцкевічэўскага зьезду. У папярэднім нумары „Сял. Нівы“ мы падалі вестку аб Луцкевічэўскім зьездзе пад фірмай „Беларуская Сялянская партыя“. Цяпер хочам дабавіць толькі тое, што Луцкевіч у сваёй „Нашай Праўдзе“, ў № 49 пацьвярджае, намі паданую вестку, называючы паўтара дзясятка свайх асабістых прыхільнікаў „ідэйнымі сябрамі Сялянскага Саюзу“, за якіх між іншым займае і гр. Бэкіша. Якога на зьездзе выбралі ў заступнікі сябраў камітэту, а які ў гутарцы за нашым сябрам заявіў, што ён адказаўся ад такога вялікага чыну ў Луцкевічскай партыі, і дзівіцца чаму гэта спадар і Луцкевіч падаюць яго прозвішча, як заступніка сябра камітэту партыі.

Ілжы няма граніц. „Наша Праўда“ закідала нам палянафільства, а як пачаліся канфіскаты „Сял. Нівы“, судавыя працэсы проці рэдактараў „С. Н.“, тады „Наша Праўда“ зноў закідала нам „літоўскі фашызм“, а цяпер у № 49 зусім згубіла ўсякі грунт для закідаў, бо ўжо піша, што мы „востра крытыкуем галаву літоўскага фашыстоўскага ўрада Вальдэмараса“. Гэта сьведчыць толькі аб адным, што папярэднія закіды былі ілжывымі даносамі. Цяпер жа „Наша Праўда“ ў сувязі з такім станам рэчаў закідае нам палянафільства. Што гэты закід вельмі стары і збанкрутаваны, пацьвярджаюць факты канфіскацы „Сялян. Нівы“ і артыкулы ў „Сял. Ніве“, якія ў весь час крытыкуюць польскія ўрады. Гэта ўсім відавочна, і затым відавочныя і ілжывыя даносы „Нашай Праўды“. Папера цярпіць, але трэба дзівіцца цярылівасьці чытачоў „Нашай Праўды“, якія дазваляюць Луцкевічу паганіць газету прызначаную для работніцкае клясы. Аднак і сярод чытачоў пачынаецца ўзнікаць незадавальненне і затым прыхільнікі „Наш. Праўды“ пачынаюць выракацца яе. Аб гэтым сьведчыць тое, што кожны месяц у „Нашай Праўдзе“ зьяўляецца лік падпісчыкаў. Так напрыклад, з 8 тысячаў падпісчыкаў ужо асталося толькі 5 тысяч. Калі Луцкевіч будзе далей так паганіць „Нашую Праўду“, дык і гэтыя падпісчыкі ўцякуць. Астанецца толькі Луцкевіч і спадар Янка Станкеўчык. Добрая кумпанія!

Буры чорнай і мяцежнай
І сьлядком над божым домам
Ад хмурынкі беласнежнай.
Ён зьліваўся ў тон суладны
З шумам лісьцяў і травінак
З сьпевам красак і былінак,
На ўсё чулы і ўспягадны
І прыемны бы ўспамінак.
А ў час ночы глуха-немы,
Калі месяц блеск свой кіне
У твар ночкавай пустыні,
І пад вальмам ціхай дрэмы
Зоры высіплюць, бы іней,
Ажываў ён, і чароўна
Гралі струны яго самі,
І іх сьпевам-галасамі
Месяц цешыўся бязмоўна
З хорам зор і небясамі.
А калі званар, бывала,
Залатныя ўзбудзіць струны,
Тадзі хмарка свае руны
Ніжэй к долу апускала,
Каб сьпявалі ў іх пярочы.
Ды маўчаў прастор бяздонны, —
Навакола ўсё нямела,
Бура ўзняцца там ня смела,
Бо мінула песень звонных
Дабратою сэрцы грэла.
Так званіў ён, так ён клікаў,
Каб пазнаць добра адзіна,
Каб айцец ня крыўдзіў сына...
Ды для гэтых дзяко зыкаў
Ня прышла, дзядок, часіна.
Кожны раз, як сьвет зьдзіўлены
Слухаў сьпеў той з заміраньнем
Празьлівым бразгатаньнем,
Сьпеў яго глушылі званы
І сьціхалі з насмяханьнем.
Ім зайздросна, дзедку, стала,
Што меў дар такі зноў гэты,
І што сьвет, у цьму адзеты,

Тая песня асьвятляла,
Як і сонца сьветліць кветы.
І заглушан быў званамі
Гэты знон, вышчун прарочы;
Ня трывожыць ён больш ночы
І цьмы, залеглае над намі,
Каб узвысіць лёс сірочы.
У няроўным тым змаганні
Надарваўся знон чульлівы.
Змоўклі песень пералівы.
Зноў пануе бразгатаньне,
Пустазвонаў клік фальшывы.
І емукце знон разьбіты
Аб тых песнях рознастайных,
Што ў прасторах, у бяскрайных
Зоры слухалі сукрыта,
Каб пазнаць іх сэнс патайны.
Але голас праўды, згоды
Не замрэ ў душы ніколі:
Будзе клікаць ён да волі,
Будзе ў сэрцы жыць заўсёды,
Як той вобраз лепшай долі. —

IV

Нікла жыцьце ў шумным лесе,
Агалаўся твар зямлі,
І ляцелі ў паднябесьці
З звонкім крыкам жураўлі.
Восень ткала ўжо красёнцы
Мягкай чырвані ў лістох,
Восень сьпеў вяла бясконцы,
З ветрам ходзячы ў кустох;
Восень прала кужаль тонкі —
Павуцення белы лён;
Восень шэрыя заслонкі
Моўчкі клала на адхон.
Восень шла ў сырм тумане,
Восень клыгала ўтары,
Восень песьні пела з рана,
Восень ныла ў вечары;

Восень слапа дзень свой хмурыны
Па падатак у лясы,
Каб на долы, стол хаўтурны,
Там заслаў ён абрусы.
Ішоў зранку дзень пануры,
Ахінуўшыся ў імглу,
Вочы шэрыя прыжмурчы
І міргне вятру-арлу.
І падые вецер сьпелы,
Захістаюцца лясы,
І даюць падатак дрэвы,
Лістам сьцелюць верасы.
Адзін верас і красуе,
Там чуваць яшчэ жыцьцё,
А той вецер ліст драсуе,
Размятае, бы сьмяццё.
Глухла поле, замірала,
Як-бы дух пранёсься злы,
І ў задуме пазірала
Даль з-пад шэрае імглы.
Так на дзетак глядзіць матка,
Як разходзяцца яны
Па ўсім сьвеце з роднай хаткі
На мяжы свае вясны.
Нейкім жалем павявала
Ад аголеных палёў,
Ад пнуроў тых, дзе бывала
Нёсься шлох каласоў.
Там цяпер ральля чарнела,
Глызы ўскопанай зямлі,
І пакошу сеткай белай
Павуцінкі запліялі.
Пад агульным смутак гэты
Граў Сымон цяпер адзін,
Граў прашчаньне жыцьцё лета,
Сьпелу-радасці далін;
Граў разлуку з дзедкам мілы: —
Дзед ня ўздужаў далей жыць —
Пад крыжом, пад тым пахілым,
Дзедка, друг яго, ляжыць,
Нейк няждана сьмерць скасіла,

Хоць даўно яна, як цень,
Шла за ім, свой міг сачыла
І забрала ў ясны дзень
Пры ўсіх людзях, сярод поля,
Як ён трошкі прыкархнуў;
Згас стары дзядок блз болю,
Раз ці два адно зяхнуў.
Перацёр век дзед бязродны,
Ціха жыў, ціхай сканаў,
І ніхто ў пясок халодны
Сьлёз гарачых не раяў
І ня плакаў над труною:
Быў пастух — цяпер няма,
І халоднай цішынёю
Агарнула яго цма.
Толькі ў часе пахаваньня,
Як закопвалі труну,
Горкі смутак разьвітання
Ускалыхнуў душу адну.
— Дзедка, міленькі дзядуньня!
На што ты памёр? на што?
Хто-ж мяне цяпер прыгорне?
Хто мне слоўка скажа? хто? —
Прытуліўшыся пад крыжамі,
Ціха хлопчык галасіў;
Стук каменчыкаў нагамі
Біў яго і дух гасіў...
Пахавалі і накрывілі,
Бомкнуў знон разы са два,
А на лета на магіле
Быльнік вырасьце, трава.
І цяпер вастрэй Сымона
Адзіноту ў сэрцы чуў,
Нейкі смутак, бы палёнка,
Моцна душу агарнуў.

(Далей будзе.)

Гаспадарскі аддзел.

Асушка і выраб балота.

(Канчатак)

Выраб балота. Першае, што трэба памятаць пры асушцы балота, гэта не чакаць адразу пасяля асушкі вялікіх ураджаяў траў. Часцей за ўсё ўраджаі балотных траў пасяля асушкі змяняюцца. Гэта і зразумела, бо балотныя травы-асокі, пушцы і інш. пачынаюць прападаць пасяля новых умоваў жыцця і прайдзе некалькі гадоў, пакуль вечер на нас на балота насенне добрых траў, якія тут і пачнуць расці. Лепш асушанае балота хутчэй вырабіць і ўгнаць, бо толькі пры такім спосабе вырабу балота гаспадар зможа хутчэй вярнуць страты па асушцы балота.

Калі асушанае балота знаходзіцца недалёка ад сямлі, дык на ім можна зрабіць гарод з вялікім паспехам. Балотная зямля для гародніны лічыцца добрай, асабліва для капусты. Але каб мець добры гарод, трэба балотную зямлю ўгнаць.

Лепш на балотах рабіць сенажаць. Каб атрымаць з балота добрую сенажаць, трэба гады 3—4 сеяць на ім авёс, віка-аўсяную мешаніну, а таксама карань плады.

Гэтыя расьліны сеюць на балоце дзеля таго, каб добра распрацаваць дзёран, даць добра яму перагнісці і праветрыцца.

Зараз пасяля асушкі, калі балота абсохне так, што па ім можа хадзіць жывёла, пачынаюць яго вырабляць. Перш усяго трэба ачысціць балота ад кустоў, зарасьнікаў, а таксама ад пнёў, калі яны ёсць на балоце. Далей зністажаюць купіны, засыпаюць ямы і наагул раўняюць балота, каб у далейшым ня было застою вады.

Сьпілаваны на балоце дрэвы могуць быць скарыстаны на апал, а гальё, карэньні, кусты і інш. збіраюць на месцы ў кучы. Вясной, пакуль яшчэ балота зусім ня высахла, гэтыя кучы спальваюць, а попел раскідаюць па балоце, як угнаенне.

Пасяля такога вырабу балота, пачынаюць грунтоўны выраб яго, які можна рабіць двума спосабамі: 1) адразу ўзрываюць балота на поўную глыбіню і 2) у першы год паверхню ўспульжываюць зямлю. На ўспульжыванай баронамі зямлі вясной сеюць авёс або віка-аўсяную мешаніну. Ураджаі ў такім выпадку бываюць сярэднія і аплачваюць страты на выраб і пасеў.

Апроч таго, паверхня балота робіцца яшчэ раўнейшая, дзярніна становіцца пульхай, што палягчае наступную асеннюю ўзорву. Калі дзярніна бывае вельмі цвёрдая і няма як бараной на драць пульхага слою, што патрэбна для пасеву насення, дык такое балота ўзрываюць.

Пры ўзорванні галоўную ўвагу трэба звяртаць на правільнае і поўнае пераварчванне пласта дзёран уніз, бо толькі тады дзярніна добра перапрэе. Затым для першай узоркі балота трэба карыстацца плугам які мае вінтавы адвал (крыло). Плуці, якія драбяць ськібы, тут ня годны, бо незакрытая ім дзярніна, потым зелянее і глушыць культурную расьліну. Лепі за ўсё пры вырабу балота ўжываць спецыяльныя плугі. Гэтыя плугі маюць прыладу для бакавога запраганьня коней, затым плуг можна ў працы паставіць так, што запрэжаныя двое каней будуць ісьці па неўзаранай дзярніне поплец з баразной.

Балота лепш узорваць у восень. Праляжаўшы ўсю зіму, дзярніна перагнівае і вясной лёгка барануецца. Вясной, як толькі балота прасохне, распрацоўваюць пласты раней удоўж, а потым у поперак рэжучымі баронамі (культыватарамі). Можна таксама скародзіць і цяжкімі жалезнымі баронамі, але яны выварачваюць дзярніну і распыляюць зямлю. Закрываць угнаенне і насенне можна таксама культыватарамі. Пасяля пасеву карысна і нават патрэбна балота прыкачаць, ад чаго бывае добры ўраджай, бо ад пераворкі і барабаньня, верхні пахатны слой балота робіцца вельмі пульхным і карэньні расьлін у ім дрэнна растуць. Апроч таго, верхні пульхны слой перастае цягнуць ваду з больш глыбокіх слаёў балота, ад чаго руць пры адсутнасці дажджу засыхае. Таксама верхні слой торфу дрэнна затрымоўвае дажджавую ваду, хутка прапушчае яе праз сябе. Разам з дажджавою вадою ў глыб балота праходзяць і тыя пажыўныя матэрыі, якія мы падажым з угнаеннем. Калі-ж верхні слой распрацаванага балота будзе прыкачаны, ды ў ім моцна будуць трымацца карэньні, ён лёгка будзе цягнуць ваду з ніжэйшых слаёў балота і затрымоўваць угнаенне. Прыкачваюць балота трэба асабліва ў сухія гады і на больш тарфяністым балоце.

Калі няма ў гаспадарцы фабрычных вальцаў (каткоў), дык можна і самадзельнымі калодамі прыкачаць.

А. Б.

Весткі з Краю.

Цяжкая праца

(Данюшава Вялейскага павету).

Цяжкая праца нашых беларускіх арганізацыяў, усе іх культурна-просветныя імкненні паміж правоў знаходзяць на сваёй дарозе шмат перашкод а то і зусім спыняюцца рожнымі нягоднымі цывілізаваных людзей спосабамі.

Але найцяжэй прыходзіцца гуртку Інстытуту ў Данюшаве, якому ад часу свайго істанавлення, паміма вялікай энэргіі і стараньняў з боку сяброў удалося зладзіць толькі 2 (дзьве) беларускія вечарыны спектаклі і, то Староства дазволу не прысылала, а пазваляла тэлефанічна, арэшта стараньняў паплі на марна, бо наша Староства далікатна адказывала па зусім беспадстаўным прычынам і дамагаючыся болей фармальнасьці.

Пры гэтым насуваюцца мыслі „ці ня ўткнула тут „Kola“ свае тры грошы, бо трэба ведаць, што гэта-ж „Kola“ рабіла байкот беларускай-вечарыне, ставячы у той самы дзень (на Юрія) хоць чужымі сіламі польскае прадстаўленне, аднак відаць карысьць мела малую, бо хоць гурток не атрымаў дазволу на спектакль аднак зладзілі прыватныя танцы на якіх было шмат акалічнай моладзі, за што „czlonki“ моцна гневаліся.

Да гэтай пары мы думаем, што толькі нашае Староства, каб падтрымаць „Kola“ і іхняю „polskość“ у Данюшаве ставе нам перашкоды, аж і Ашмянскае Староства зрабіла тое самае, толькі ў дэлікатнейшы спосаб. Наш гурток хацеў зладзіць на 12.VII. (на Пятра правасл. абраду) беларускую вечарыну ў в. Рыбакох Ашм. пав., дзеля таго адзін з сябраў адумаслава ездзіў у Староства Ашм. пав. за дазволам.

У Старостве казалі прыгатаўляцца і, што дазвол прыдзе поштай. Але вышла іначай, усё была прыгатавана, ведама не змалымі стратамі, а ад Староства жаднага адказу ня было, трэба было тэлефанаваць, на што адказалі, што „wyszane“. Няведама калі, бо як ня было на тэрмін пазвалення то ўсе мусілі разыйсьціся; і гэтак вечарына не адбылася. Як мы пасяля даведаліся прышло яно ў вечары за некалькі гадоў пасля азначанага тэрміну, а як ня было каму аддаць, то П. П. П. (Р. Р. Р.) адаслаў назад у Староства.

Усё гэта падаю да ведама, каб знала ўсе паважанае грамадзянства, як цяжка нам працаваць, спатыкаючы з усіх бакоў перашкоды; але мы не апусьцім рук і ня будзем зражацца веўдачамі і хоць з трудамі, але дайдзем да пажаданай мэты.

Мы моцна верым, што прыдзе той час, калі над нашай гаротнай старонкай засьвеце сонейка справядлівасьці і лепшай долі.

Славянін.

Да нашай моладзі.

(Лідчына).

Чытаючы нашу родную часопіс: „Сялянскую Ніву“, даведваюся, што па ўсіх кутках Заходняе Беларусі беларуская моладзь прасыпаецца ад векавечага сну і энэргічна прыступае да культурна-асветнае працы. Даведваюся, што па іншых павэтах беларуская моладзь гуртуючыся ладзіць: беларускія вечарыны-спектаклі, публічныя лекцыі, арганізуюць гаспадарчыя і культурна-асветныя установы, закладаюць гурткі: Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры, народныя дамы, бібліятэкі і г. п.

У нашым павеце беларуская моладзь у гэтай галіне працы зусім адстала, дзякуючы таму, што сярод нас ёсць інтэлігентныя беларусы, якія чураюцца свае роднае мовы і з'яўляюцца рэнэгатамі нашага народу. Але за тое не адстаець ад сьмярдзючай гарэліцы, мала таго, што хлапцы ўжываюць, але нават і дзяўчаты лопаюць. Адным словам атручваюць сваю душу і гэтым страшэнна сябе губяць, а пасяля наракаюць, што марная доля і ня бачуць сьветлага жыцця.

Вось канчаецца палявая праца, прыбліжаецца вясенняя пара — кароткія, дажджлівыя студзёныя дні. Ізноў наша моладзь пасабіраецца групамі па хатах і пачнець вечарамі гуляць у карты ды гарэліцу піць, а пасяля ня ведама за што, адаіў другому галовы разьбіваць, ды і цягацца па судох, растрачываючы грошы на адвакатаў. Вось, як у нас робіцца, а ўсё гэта дзякуючы нашай цемры.

Дык, дарагія браты: кінце піць гэтую праклятую гарэліцу, якая з'яўляецца опіум для вас і атручвае вашу душу. Ведайце добра, што вы п'ючы яе, губіце сябе маральна і выстаўляеце на пасьмешышча перад вашымі непрыяцелямі. Гэтым вы падтрымліваеце інтарэсы капіталістх-фабрыкантаў, якія з'яўляюцца экспляататарамі, коштам вашага спажываньня алькаголю. Гэтыя экспляатары пакуль-што, яшчэ ка-

рыстаюцца з вашае цемры і вашым коштам здабываюць сабе раскошнае жыццё, а вы коштам ужываньня гарэліцы, здабываеце сабе галіту.

Асабліва звяртаю ўвагу на маладое пакаленьне, якое лёгка даецца адварнуць ад усяго шкадлівага.

Затрымайцеся і абдумайце, колькі вы грошай расходуете на гэту атруту-гарэлку! За гэтыя грошы можна зрабіць шмат чаго карыснага для сябе і нашага народу. І дагуль будзеце няшчасныя, пакуль будзеце піць праклятую гарэлку, і будзеце бедны матэрыяльна і духова, гэтакімі, якімі і цяпер ёсьце.

Каб больш ня сьмеяліся з вас ворагі, і не карысталі з вашае цемры, каб не праводзіць марна час — арганізуйце беларускую культурна-асветную пляцоўку. Больш з вас сьвядомая моладзь вярнуць сяброў ды закладайце гурткі Беларускага Інст. Гасп. і Культуры, ладзьце вечарыны-спектаклі, арганізуйце бібліятэкі, народныя дамы, выпісвайце беларускую газету, ад якой вы шмат чаго мовага і цікавага даведаетеся, што робіцца на сьвеце і ў нашым краі.

Памятайце добра, што працуючы на беларускай ніве, гэтым вы здабудзеце сабе сьветлую будучыню. Цяперака, ўсё залежыць ад вас і, калі вы самі сабе не паможце, дык ніхто вам не паможэ. І тады толькі вы зможаце палепшыць сваё становішча, сваё жыццё, як сацыяльна, так і нацыянальна.

Малады Беларус.

НАШАЯ ПОШТА.

Ул. Гмыру: Верш сярэдні. Пішыце больш, магчыма будуць зусім добрыя. Аб Вас помнім добра.

Ю. Сергіевічу: Вершы атрымалі. Перагледзім. Калі падайдучь, зьмесцім.

Гуртку Т-ва Бел. школы ў Юхнавічах, Клімуку С., Пракапуку Гр., Рудку, Міхал, Ковічу, Кукелю К., — пробны вумар паслалі Гутку Інстытуту ў Горадзі, Рачынскаму В. — газету пасылаем.

Дасталі ад:

Трыпуцькі П. і Кунавіча — па 2 зл.

Фруктовыя дрэвы (прышчэпы)

і ягадныя кусты,

выгатаваныя на месцы ў садаводстве „Мазалева“ МОЖНА ТАМ КУПІЦЬ У ВЯЛІКІМ ВЫБАРЫ.

Заказы прыймаюцца:

Вільня Завальная 6—2,

а таксама на месцы ў садаводстве.

— Цэны даступныя. —

У наступным месяцы маюць выйсьці з друку

КАЛЕНДАРЫ на 1928 г.

Календар кніжка, выданы Беларускім Інстытутам Гаспадаркі і Культуры.

Календар сьценны (адруны), выданы Т-вам „Пагоня“.

Зьмест календароў вельмі багаты і рожнародны. ЦЭНЫ на календары будуць самыя нізкія.

ЗАКАЗЫ НА КАЛЕНДАРЫ

просім прысылаць у кнігарні:

- 1) Кнігарня „Пагоня“ — Вільня, Завальная 7.
- 2) Кнігарня Ст. Станкевіча — Вільня, Вострабамская 2.

НА ШКОЛЬНЫ СЭЗОН

Беларуская Кнігарня „ПАГОНЯ“ прапануе

ПАДРУЧНІКІ для беларускіх і польскіх пачатковых і сярэдніх школ. Кнігарня прадае на месцы і высылае на правінцыю кніжкі, спыткі і ўсялякія пісьмёныя матэрыялы.

— ЦЭНЫ САМЫЯ НИЗКІЯ. —

Пры высылцы наложным коштам (за залічэньнем) патрэбны задатак ня меншы за 50 гр.

Беларуская Кнігарня „ПАГОНЯ“

Вільня, Завальная вул. № 7.

Сяляне! Запісвайцеся у Беларускі Сялянскі Саюз!